

Nieuwsbrief

Stichting Marke Vragender Veen

Redactieadres:
Beumweg 17
7134 NR Vragender

Redactie: Maria Neumann
Email: redactie@vragenderveen.nl
Website: www.vragenderveen.nl

Juli 2024, jaargang 27, nummer 1

Inhoud

- Bouwwerken in de bufferzone
- Vriendenexcursie
- In memoriam
- Versterking voor de Vriendenclub
- Berichten van het bestuur van de SMVV

Nieuwe toegangspoort. Foto: MN

Bouwwerken in de bufferzone

Door Maria Neumann

Onze eerste bijeenkomst dit jaar met de leden van de juniorclub van het Vragenderveen was op 17 februari. Wij hebben onze handen uit de mouwen gestoken en voor architect gespeeld. Na een eerdere poging een wilgenhut te bouwen waren we nu beter voorbereid, hebben schetsen gemaakt, overlegd en hadden we een heel nat voorjaar mee. Dit laatste is eigenlijk het meest belangrijk om bouwwerken van wilgentakken te bouwen en te laten slagen. Dus werden er door de kinderen en volwassenen die deze dag meehielpen talloze takken van de wilgen in de bufferzone gezaagd en naar onze ontmoetingsplek in de bufferzone gesleept. Een groep ging aan de slag met de nieuwe toegangspoort. Het moest een mooie grote boog worden met rechts en links daarvan een natuurlijk hek van takken en dat is met heel wat ingenieus inzicht heel goed gelukt. Een tweede groep zette op de grond het formaat van de nieuwe wilgenhut uit en begon met het steken van de verticale takken en vervolgens met het weven van de horizontale takken. Het is een mooie hut geworden om in te zitten, te spelen of te schuilen voor een buitje. Er is die dag heel wat werk verzet en

ook op een later moment heeft de zaagploeg het hek nog verder gebouwd zodat onze ontmoetingsplek nu nog beter zichtbaar is. Wij zijn blij hoe goed de takken door al de regen zijn uitgegroeid, het resultaat mag er zijn. Op de foto's zijn de poort en de hut te zien hoe ze in mei dit jaar erbij stonden. Volgend voorjaar kunnen we de bouwwerken nog verder aanvullen en/of uitbreiden, maar voor nu staan ze alvast mooi uit te blinken. Ook gaan er nog weer wat boomstammen verdeeld worden zodat we weer een paar natuurlijke zitgelegenheden hebben.

*Wilgenhut in de bufferzone.
Foto: Maria Neumann*

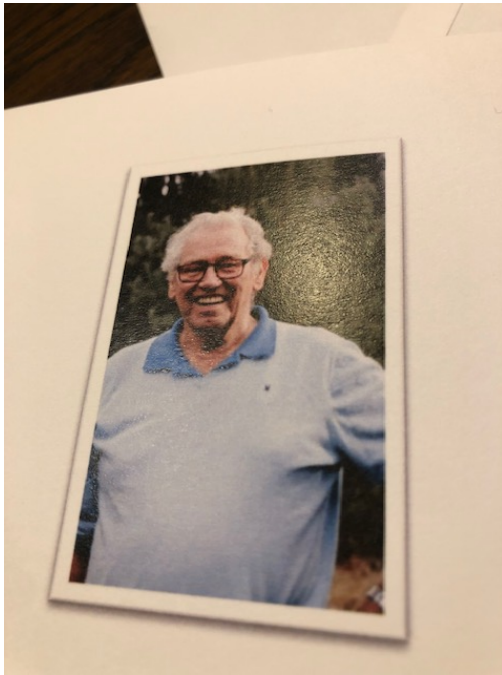
Natte sokken halen in het veen.

Foto: Maria Neumann

Vriendenexcursie

Op zondag 25 augustus 2024 vindt weer de jaarlijkse excursie voor de donateurs van de vriendenclub naar het Vragenderveen plaats. Ontvangst is om 9.30 uur bij Restaurant Beneman in Vragender. De excursie zal de hele ochtend in beslag nemen. Aanmelden kan tot 21 augustus 2024 via vriendenclub@vragenderveen.nl of bij Familie Boschker: 0544-372030.

Indien er wijzigingen in het programma van de excursie komen, zullen wij dit bericht op de website van het Vragenderveen zetten. Kijk daarvoor op www.vragenderveen.nl. Diegene die zich per mail hebben opgegeven zullen wij ook per mail op de hoogte stellen van eventuele wijzigingen.

In memoriam

Theo Klein Gebbink

Door Harrie Krabben

Vanaf 1 januari 2000 was Theo gids van de Stichting Marke Vragender Veen. Met veel liefde en toewijding heeft hij veel mensen door het Vragenderveen geloodst. De kennis die hij over de natuur had heeft hij zichzelf eigen gemaakt, ook bij het opstellen van het beheersplan van het Grote Goor was hij nauw betrokken. Het vlinderproject op de lagere school over het Oranjetipje sloeg aan, hij kon zo mooi vertellen dat je in de klas een speld kon horen vallen.

De aanwezigheid van Theo, waar je ook was, aan de vergadertafel of in het Vragenderveen was altijd plezierig. Wij als SMVV zijn hem bijzonder dankbaar. De laatste jaren werd hij overvallen door een vreselijke ziekte en die strijd heeft hij niet kunnen winnen.

29 oktober 2023 overleed Theo, wij zullen hem missen. Zijn lach en kennis zullen nog lang bij ons blijven.

Theo bedankt.

Versterking voor de Vriendenclub

Sinds kort heeft de vriendenclub van de SMVV een nieuwe oude bekende erbij, namelijk Peter Uges. In de hierna volgende tekst vertelt Peter in een iets ingekorte versie over zijn ervaringen en band met het Vragenderveen.

Samenvatting uit "Wat er inzit komt er uit" - Vijfendertig jaar door het Vragenderveen (1975 t/m 2010)

11 mei 1975 om 7 uur in de morgen; een groep collega's met familieleden verzamelen zich bij het oude Café Beneman te Vragender. De PV (personeelsvereniging) van Mueller Europa gaat onder leiding van gids en collega Gert Halink op excursie naar het Vragenderveen. Het werd een enerverende en spannende tocht. In 1975 was het veen zo nat, dat het bijna onmogelijk was om bijvoorbeeld van uit het Noorden naar de Onderduikersbult te lopen. Gert vertelde van alles over het ontstaan van het veen en over de planten. Voor mij en de meesten van ons, was echter vooral van belang goed te kijken waar je dacht te kunnen lopen, om zo het vege lijf droog te kunnen houden. Naast enige collega's met een nat pak, schoot ook ik er met een been in. Mijn echtgenote ging bovendien rechtstandig naar beneden, werd door een collega gered en uit het bruine, drabbige water getrokken.

1976 Café Beneman te Vragender

Moe en een ervaring rijker, gingen we na afloop met z'n allen naar Café Beneman, waar pannenkoeken van Marie Minkhorst al op ons wachtte. De oorsprong van café Beneman wordt beschreven in het boek 'Minkhorst Beneman' door Wim Rutgers en Hans Veldkamp. Het was daar bijzonder gezellig in die eenvoudige, oude tot een gelagkamer omgebouwde woonkamer van de boerderij van grootvader Minkhorst. Er bestaat een foto met Marie en Gert Halink lachend aan de keukentafel, met een bord pannenkoeken. Bovendien een tweede foto met hangend aan de hanenbalken worsten en een zijde spek, iets wat je nu nergens meer zult zien. Helaas moest dat oude café een jaar later tegen de vlakte. Het voldeed niet meer aan de eisen waaraan een horecaonderneming nu moet voldoen. De daar op volgende nieuwbouw resulteerde in een fraai gebouw, nog steeds in de stijl van een boerderij met vakwerk in de muren en van binnen zware houten balken. Op 10 december 1976, werd de nieuwbouw door burgemeester J. Groffen geopend.

Dit tegelijkertijd met de viering van het toen ook 100-jarige bestaan van Café Beneman. Met die sloop en nieuwbouw verdween een stukje nostalgie, waaraan eenieder die in dat oude café is geweest, met weemoed terug zal denken.

Achter de gids aan

Veenpluis en water

Die 11e mei in 1975 was, naar later zou blijken het begin van mijn lange betrokkenheid bij het Vragenderveen. Een band met dit gebied, die tot op de dag van vandaag voortduurt. Die eerste excursie onder leiding van Gert Halink heeft me zodanig gegrepen dat ik meer van dat gebied wilde weten. Ik vroeg dus aan Gert of ik nog eens mee mocht, en nog eens, en nog eens. Enfin op een gegeven ogenblik kwam van Gert de vraag of ik zelf niet wilde gaan gidsen. Er volgde toen een periode van eerst gezamenlijk en later zelfstandig door het gebied lopen. Van Gert leerde ik de bijzondere plantengroei. Veel over de geschiedenis van het veen hoorde ik van de toen vijftachtigjarige Willem Hegeman. Het was een genoegen te luisteren naar zijn smakelijke verhalen.

Voorjaar 1976 is het dan zover. Voor het eerst ging ik op 16 mei als zelfstandige gids het veen in met mijn eerste twee bezoekers. Het waren dames uit Winterwijk en Nijmegen. Ik had dus een hele winter geoefend en kende het gebied - dacht ik - op mijn duimpje. Oefenen in de winter dus zonder bladeren aan de berken. Op die 16e mei zaten er plotseling echter wel bladeren aan de bomen en leek het of ik door een totaal nieuw gebied liep. Enfin, vraag me maar niet hoe ik die eerste keer ben gelopen, zeker is dat we uiteindelijk op een totaal andere plaats uitkwamen dan ik dacht. In 1976 waren het: Willem Hegeman, Gert Halink, Jan Venderbosch, Jos

Wijnen, Jan Wopereis, Frans Bonnes en Peter Uges, die toen als gids met groepen belangstellenden door het veen trokken. Willem Hegeman ging gezien zijn leeftijd meestal niet meer mee als gids, maar wel alleen of samen met ons het veen in. Na 1980 gingen Jos Wijnen en Frans Bonnes nog maar sporadisch mee en ook Jan Wopereis gidste vanwege zijn leeftijd steeds minder en stopte uiteindelijk.

In 1983 liep het letterlijk uit de hand. Jan Venderbosch liep een gecompliceerde beenbreuk op en was voor zeker twee seizoenen uitgeschakeld. Gert en Peter stonden er toen vaak alleen voor. En dus gingen wij beiden die zomer bijna iedere zaterdag en/of zondag met groepen het veen in. Een groep van 40 tot 50 deelnemers was daarbij geen uitzondering. Door met een dergelijke grote groep door het veen te trekken, konden wij als gids niet goed overzien wat er gebeurde. Het was dan ook bijna onverantwoord. Ik koos dan zo mogelijk een bezoeker uit, die al eerder mee het veen in was geweest en/of er zelfverzekerd uitzag en vroeg hem of haar om als een soort hulpgids aan het einde van de lange stoet te willen blijven lopen. Vervelend was het ook, dat bij zoveel deelnemers, alleen de voorste bezoekers konden verstaan wat je te vertellen had. Op deze wijze dreigde het gidsen voor Halink en mij van een liefhebberij een verplichting te worden. Om hieraan een halt toe te roepen plaatste het bestuur in het lokale blaadje ELNA

van 3 november 1983 een oproep zich te melden als gids. ‘Gevraagd worden mensen met een sportieve, avontuurlijke inslag’. De respons was boven verwachting. Er gaven zich een tiental mannen en een vrouw op. Van deze groep, die met ingang van het seizoen 1985 actief en als vrijwilliger begon, zijn ook nu nog een aantal actief en als vrijwilliger betrokken bij dit bijzondere stukje Achterhoek. Sinds 1975 is door de ruilverkaveling Winterswijk-West veel gewijzigd. Van overheidswege kreeg men meer waardering voor de unieke situatie, dat een groep agrariërs dit veen in stand probeerden te houden. In 1980 kwam er een beheersplan. Er kwamen houten damwanden om daarmee de waterstand op niveau te houden. De van oorsprong gespannen relatie met Natuurmonumenten veranderde geleidelijk tot wederzijds respect en nu zelfs tot een nauwe samenwerking met onder andere de jachttopzichter Adam en daarna Han (J) Duyverman van Natuurmonumenten.

Begin 1989 verhuisde ik van Lievelede naar Wijk bij Duurstede. Daarna volgden Eemnes, Nijmegen, Apeldoorn en Amsterdam en nu (zomer 2023) weer terug naar Vragender.

Maar steeds bleef ik gidsen, zij het minder intensief dan vroeger. Vijfendertig jaren gingen voorbij: in 1975 als bezoeker, in 1976 als beginnend gids, tot ik in 2010 formeel stopte als gids.

Wie had toen kunnen bedenken dat ik 34 jaar later en na 25 jaar aan de Prinsengracht in Amsterdam te hebben gewoond met mijn vorig jaar overleden echtgenote Henriette (2022), ik als nu 82-jarige zou gaan wonen in een appartement in de voormalige Sint-Antonius van Paduakerk te Vragender en dat ook nog eens tegenover Restaurant Beneman waar alles begon.

Voor mij persoonlijk waren het zeer bewogen jaren en gebeurtenissen. Een periode die ik t.b.v. familie en vrienden in de vorm van een kroniek heb beschreven en op internet staat onder <https://www.waterinzitkomteruit.nl>. Wat bleef was een sterke verbondenheid met de streek en in het bijzonder het Vragenderveen. Het was een genoegen om veel te kunnen leren van mensen als Willem Hegeman, Gert Halink, Jan Wopereis en Jan Venderbosch en met hen te mogen samenwerken. Het is fijn om ook nu nog deel uit te mogen maken van de huidige groep enthousiastelingen die het Vragenderveen een warm hart toedragen.

Berichten van het bestuur van de SMVV

Afgelopen december 2023 is Harrie Krabben na een periode van 41 jaar teruggetreden uit het bestuur van de SMVV.

Volgens het rooster van aftreden kon dat al een jaar eerder maar omdat er niet direct een nieuwe opvolger werd gevonden is Harrie nog een jaar doorgedaan als voorzitter.

Wel hebben we Angelo Ribbers als nieuw bestuurslid erbij gekregen.

Maar in februari werd met instemming van alle bestuursleden Laurens Garstenveld gekozen als nieuwe voorzitter van SMVV.

We zijn Harrie Krabben veel dank verschuldigd voor alles wat hij voor de stichting heeft gedaan en betekend! Dank alvast hiervoor. Op de informele avond in november wordt hier uiteraard de nodige aandacht aan geschonken.

Met ingang van het nieuwe excursie seizoen heeft Theo Bauhuis de taak van gidsen coördinator overgenomen van Ron Krabben. We wensen Theo veel succes met deze functie.

Tevens bedanken we Ron voor al het werk dat deze functie met zich mee bracht!

Ron blijft wel beschikbaar als gids van SMVV.